roní republika.

Naděje pracujících, že nový stát uspokojí jejich základní požadavky, byly brzy zklamány. Nedošlo k zestátnění průmyslových podniků ani k rozdělení půdy feudálů a velkostatkářů. J. zv. „pozemková reforma byla výsměchem původním plánům. Československá republika se stala buržoazní demokracií, závislou na politice západních velmocí, zejména Francie.

Politické poměry.

Po válce se v naší vlasti měnil způsob života i vzhled západní samoty. Jednou z příčin těchto změn byl příliv pražských výletníků. V této době Pražané začali pomalu objevovat krásu zdejší krajiny. Přijížděli do Bojovského údolí a trávili zde jarní a letní dny jako výletníci, nebo procházeli jako turisté. Záhy se objevili první stanaři - trampové. Ti první z nich se rekrutovali z řad t. zv. „zelených kádrů." Byli to vojáci, kteří uprchli z armády a skrývali se v lesích. Některým se za líbil volný život v lesích do té míry, že po válce zajížděli z Prahy do lesnatého okolí a tábořili pod stany. Záhy se k nim přidávali přátelé. Překlady knih a dovozem filmů z amerického západu se trampská romantika mezi mládeží rozšiřovala přímo lavinovitě. Hoši napodobovali zlatokopy a kowboye v oblečení i způsoby. U táboráků

Tramping v Třeboni

vznikaly první trampské písně, zpívané při kytarách. Brzdě je si trampové začali stavět chaty a tak vznikaly osady. Jednou z prvních trampských osad vůbec je „Údolí skřítků" na pravém břehu Bojovského potoka. Pamětníci jejich začátků rádi vzpomínají na pěkné chvíle, prožité v družném kolektivu. Členové byli organizováni v trampském sportovním klubu Údolí skřítků, který byl součástí československého trampingu. Měli svůj časopis „Ahoj na neděli." V r. 1934 otiskl tento časopis zprávu:

„Asi 20 minut od zastávky Trnová-Mšeneice, v údolí Bojovského potoka najdete starou osadu – „Údolí skřítků." Založena byla v r. 1924 a právě letos bude slavit 10leté svého trvání. 21 chat, 61 kluků (od 18 do 52 let), mnoho děvčat, 1 šerif a 2 psi hájí tradici osady. Šerifem tu je plných 10 let kamarád Rola, jinak zvaný děda jeté Bask. Osada vlastní 2 hřiště volejbalová, jedno hřiště tennisové, 2 ping-pong stoly. Celý místní sport je vyjádřen registrovaným sportovním klubem TKVS (trampský klub Údolí Skřítků.) Byl to zejména football, kde TKVS dobyl značných úspěchů, ba dokonce v 1931-32 byl držitelem trampského poháru. Teprve zřízením tennisového courtu zájem o football upadl a hlavním osadním sportem se stal bílý sport – tennis. Kdo však tu viděl hrát tennis, zůstane mu do smrti záhadou, proč se tento sport jmenuje bílým. Rovněž se hraje ping-pongách, o čemž svědčí množství plaket v chatách. Kromě lyžování začalo se v posledním roce také s kanadským

hockeyem, ale o tomto sportu můžeme říci, že je to zatím skutečná „Kanada." Přicházíte-li do osady „Údolí Stínů", zarazí vás tabulka „Cizím vstup zakázán, Soukromý majetek!" Jdete jen dál, křikněte „ucticeahoj" a už nejste cizí. Ta tabulka je jen vtip. Bude také na místě vyjmenovat některé „osadní intelektuály."
Je to především kamarád Viktor, připoutaný řemeny ke své chromatické harmonice, jinak předseda a hlavně krotitel TKUSu. Dále pak „houslista „ospalý Johan" a jazzbandista „Rola." Tito tři trampici jsou základem osadní filharmonie a k nim se občas při druží druhý houslista kamarád Skot. Zvláštního trampského sboru osada nemá, ale je třeba se zmíniti o hlasovém fenomenu „Sextonovi" i o jeho 1.678 reprisách písně: Až budeš velký, budeš námořníkem. Tuhlenctu píseň bublá už i Bojovský potok.
Taneční kunšt osady je skvěle representován kamarádem „Františkem Šňůrou." Dodatkem ještě nutno se zmíniti o všesportovním baveni „Skutrovi," který je současně zástupcem kvasného průmyslu při večerních sedánkách. Osada má i svého stálého hlídače „zlatokopa Diviše", majitele tří chat a jednoho kajemného policejního psa."

Dodatek ke zprávě o kampingu.

Za 2. světové války sport i kultura ustoupily do pozadí. Po osvobození se však osadní život znovu rozjel na plné obrátky. Ožil sport, ožila kultura. Hudba, divadlo, zpěv a tanec. Každoročně v létě až dodnes se zde v létě pořádají estrády, přístupné i hostům z místních občanů. Program bývá bohatý, zajímavý a vtipný.

Staří kampové zůstávají své osadě věrni. Tráví zde své volné chvíle a někteří vychovali na břehu Bojovského potoka už 3. generaci. Rádi se pochlubí, že na př. Helena Pejšková, tanečnice a členka dcerny Magiky nebo herrnista Seliger jsou jejími příslušníky.

Kromě osady v Údolí Stínů" vzniká pozdější kolem Brabcovy restaurace, která vyhořela. Je to t. zv. „Brabčárna." Tato osada vznikla spíše z komerčních důvodů a neměla dobrou pověst. Kampská tradice v dobrém slova smyslu jí byla cizí. Později přibyly chaty u Trnové a „na Hájích" i u Šerpin. Tyto osady jsou spíše místy rodinné rekreace Pražanů.

Čerpáno z pamětí osadníků,
zvláště manželů Ungermannových.

Současně s rozvojem kampingu se v Mečenicích rozvíjí čilý stavební ruch. Zámožnější Pražané se zajímají o stavební parcely s úmyslem postavit si zde domky nebo vily. Stavitelé jistě a nejistě využívají konjunktury, pohotově vykupují levné parcely od místních rolníků a se značným ziskem je prodávají zájemcům. Tak vzniká v Dubu, při silnici, nad nádražím a na hájích řada novostaveb. (Za rok 1928 dokonce 17 domků.) Jsou to většinou podkrovní stavby pro letní pobyt a proto dodnes špatně vyhovují rodinám, bydlícím zde celý rok. Noví majitelé domků byli většinou z řad pražských obchodníků a živnostníků. Později se Mečenice stávají místem odpočinku pražských lékařů. Prvními z nich byli MUDr Augustin Turek, docent j. Pavlínský a bratři Rudolf a Alexandr Starostové. Všichni se zasloužili o zdraví zdejších občanů nezištně je léčili a obětavě jim věnovali svůj volný čas. Založili tak tradici, v níž dodnes pokračují MUDr Glücklich a primářka MUDr Jarmila Jeníčková. V Dubu si postavil vilku ředitel slovenského Národního divadla Jaroslav Hurt. Bydlil zde jako důchodce s rodinou. Častým hostem zde byla také zpěvačka Nár. divadla v Praze Ema Miňovská. Občas sem zajížděl také pozdější národní umělec, klavírní virtuos Jan Heřman a hudební skladatel Albert Pek.

Stavební ruch.

S rozvojem stavebního ruchu a letním přílivem obyvatel vznikají nové obchody: U Řeháků, u Kolečáků. Rovněž otevřen hostinec „U Emrlů."

Výpis z kroniky obce Davle.

V r. 1928 zavedena elektrisace. (O 2 roky dříve než v Davli.) V témž roce udělena koncese k otevření Bartůňkovy pekárny. (Dnes hostinec „u čápů.") Přibližně v téže době otevřen hostinec „u Ouředníků", později „Zámeček."

V r. 1928 založen Sbor dobrovolných hasičů. Od r. 1929 měl vlastní zbrojnici a stříkačku. Rovněž založen Footballový klub a ochraňovací spolek.

V r. 1929 nastaly krutá mrazy. Ovoc v lese pomrzla, ovocné stromoví bylo většinou zničeno.

V r. 1931 vypsány volby. Do nár. výboru zvolen Palivec a Trnka.

Zřízen vodovod, rovněž dříve, než v obci Davle. Udělena koncese elektrizá-ři Trnkovi.

V r. 1932 zřízena státní autobusová linka Praha-Štěchovice.

Udělena koncese J. Kokoutovi pro zřízení obchodu, lépe pro převzetí po Holešákovi.

Hospodářská krise.

Po několika letech poválečné konjunktury nastala hospodářská krise a s ní mezi pracujících, nezaměstnanost se všemi důsledky o ži-vobě dělníků. Už za konjunktury stoupají ceny výrobků. Zvyšují se 8-12x proti předválečné době. S hospodářskou krisí zaniká i stavební ruch a narůstá nezaměstnanost. Krise vrcholí v r. 1934. Uvědomělí dělníci a pracující inteligence nesnášeli tento stav trpně.

Vznik KSČ

Pod dojmem úspěchu Velké říjnové revoluce se snažili o zvrat poměrů a změnu společenského řádu. Zprvu se zdálo, že lze uskutečnit revoluční snahy v sociálně-demokratické straně. Když však vedení této strany

zklamalo a zjevně propadlo oportunismu, vznikla rozštěpením sociálně-demokratické strany komunistická strana československá (KSČ), nositelka odboje proti buržoasii za práva pracujícího lidu v tomto státě.

Místní obyvatelé jsou většinou dělníci: někteří pracují na stavbách a v Jirsákově cementárně, někteří dojíždějí do továrny na papír ve Vraném nebo do Prahy, později někteří pracují na stavbě vranské přehrady. Tato nákladná stavba započata a trvala 4 roky. Náklady na ni dosáhly 150 milionů Kč. Zaměstnala 1150 dělníků po 2 směnách a 300 pomocných sil mimo staveniště. Hladina vody se zvedla o 10 m. Elektrická energie je vyráběna dvěma turbinami. Stavbou této přehrady změněn vzhled osady od základu. Úzké a mělké řečiště Vltavy, jež bylo lze za sucha přebrodit, se proměnilo v jezero. Zmizely široké zelené břehy i náhony, zmizely 4 pobřežní domky. Ústí potoka rozšířeno, nábřeží zavezeno a vyrovnáno, postavena dálnice podél řeky a vysoký mostní oblouk pro přechod z lázní na koupaliště.

Stavba Vranské přehrady

V důsledku nerozšířených sociálních a politických poměrů se i v životě pracujících naší osady projevila nezaměstnanost a s ní průvodní zjevy: životní nejistota a nedostatek. Vr. 1931 se na obecním úřadě v Davli přihlásilo 80 nezaměstnaných o 15 Kč příspěvek pro dělníky bez práce. Z nich vybráni 34.

založení místní organisace KSČ.

Místní organisace KSČ vznikla v Měchenicích v r. 1928. Prvním komunistou byl soudruh Rada. Za svého onemocnělého taťána se dokonce dostal do obecního zastupitelstva. Členové s ním byli spokojeni, dokud neprohlásil, že je organisován v KSČ. Pak se zhroznili, ale v zastupitelstvu zůstal. To bylo v r. 1922. Vr. 1927 se sem přistěhovali další soudruzi: s. Klouda, s. Klíma, s. Hartman, s. Dubánek, s. Polata, s. Čerma. Soudruzi se scházeli v hostinci u Emrlů a v r. 1928 založili místní organisaci komunistické strany. Prvním předsedou byl s. Klíma. – Vr. 1928 založila strana komunistickou Věru, která sehrála v obci důležitou roli zejména v propagaci. – Členové strany se v prvých letech zúčastnili Rudého dne v Praze. Soudruzi přijeli a zjistili, že věc byla zrazena a místa srazů obsazena vojskem a četnictvem. – Vr. 1931 postavili komunisté 1. kandidátku do obecních voleb. V komisi byl s. Rada a s. Líček. Členem zastupitelstva zvolen s. Klíma. – Při dalších volbách strana vyhrála volby v Davli. Volby do obecního zastupitelstva byly vyhrány. – Soudruzi se otevřeně stavěli za věc strany, podporovali stávkující. Doklad o tom nalézáme v brožuře „Z dělnických bojů:

NA DĚLNÍKY, KTEŘÍ PODPOROVALI STÁVKUJÍCÍ SOUDRUHY V MĚCHENICÍCH PENĚŽITOU SBÍRKOU, BYLO PODÁNO VELITELEM ČETNICKÉ STANICE VE ZBRASLAVI UDÁNÍ.

OÚ Praha-venkov, sign. 10/1 – 283, 1934

Zemské četnické velitelství v Praze. Oddělení Praha

Stanice ve Zbraslavi.

Čj. 621

Oblata Bohumil a Niebauer Josef, obaz Měchenice,
Jošnar Jan z Hvozdnice, Hřebík František, Matějka Karel a Delák
Michal ze Skrchovic,
provádění veřejné sbírky bez úředního povolení.

UDÁNÍ

B. SKUTKOVÁ PODSTATA

I.

V osobních dějech uvedení uspořádali v první polovině měsíce července 1934 v obcích soudního okresu zbraslavského a jílovského bez úředního povolení veřejnou sbírku, okresu zbraslavského a jílovského, ve prospěch stávkujícího dělnictva v Měchenicích, obec Davle, s.o. Zbraslav. K tomuto protizákonnému úkolu po vzájemné úmluvě vyhotovili několik sběracích listin, které opatřili razítkem „Průmyslového svazu dělnictva stavebního v Čs. republice se sídlem v Praze, platebna „Měchenice" a razítkem místní organisace Čs. národních socialistů v Měchenicích a pomocí těchto, jak z připojeného zde zabaveného originálu jest zřejmo, prováděli, resp. nechali provádět veřejnou sbírku v obcích opředu uvedených soudních okresů.

Vyhotovení sběracích listin za komunistický Průmyslový svaz dělnictva stavebního, platebna Měchenice, jich orazítkování a ověření podpisem provedl komunistický důvěrník zedník Bohumil Oblata z Měchenic čp. 85, obec Davle, s.o. Zbraslav, za místní organisaci Čs. národních socialistů orazítkování sběracích listin a jich ověření provedl důvěrník dělník Josef Niebauer z Měchenic čp. 81 obec Davle, s.o. Zbraslav a všechny takto zhotovené sběrací listiny schvaloval komunista

dělník a domkář Jan Tošnar z Hoozdnice s.o. Zbraslav a zedník a domkář František Hřebík ze Skochovic čp. 28, kteří pak od sběračů darů přijali na hotovosti asi 260·- Kč, z kteréžto peněžité částky použili část peněz na zakoupení chleba, vařiva, sádla a pod. pro stávkující dělnictvo.

Jedna z několika dvojic mužů, veřejnou sbírkou pověřených a sice dělník Karel Matějka a Michal Dolák, oba ze Skochovic, čp. 28, byla dne 14. července 1934 v dopoledních hodinách pozastavena ve Zbraslavi, když dům od domu chodili a dožadovali se podpory ve prospěch stávkujícího dělnictva v Měcheniích, při čemž bylo zjištěno, že oba pozastavení provádějí tuto veřejnou sbírku bez úředního povolení ---

Zbytek dokumentů pro přílišnou obšírnost neuvádíme --

Propagace i podpůrná činnost se soustřeďovala hlavně ve „Včele" kde působil tehdy agilní skladník, s. Celina. Soudruzi pracovali též kulturně v dramatickém kroužku. —

Vr. 1934, kdy v Německu uchvátili moc nacisté, prchali němečtí soudruzi do ČSR. Emigranti byli i v Měcheniích, bydlili a stravovali se střídavě u místních soudruhů, kteří je i jinak podporovali.

Ze vzpomínek s. Klímy a s. Rady,

zakládajících členů Komunistické strany místní organisace v Měcheniích.

Kromě dělníků žije v Střeheměích několik rolníků a obchodníků, několik úředníků a důchodců. V zimě je osada tichá, mnoho domů neobydlených neboť majitelé žijí v Praze a přijíždějí jen na léto. Kulturní život se soustřeďuje hlavně kolem sboru dobrovolných hasičů." Sbor pořádá v létě pravidelná veřejná cvičení a slavnosti (den M. J. Husa), v zimě vyvíjí ochotnickou divadelní činnost. Výtěžky odevzdává škole v Dobli.

Život v osadě před II. Světovou válkou.

Několikrát zasahuje při povodních, významně zejména v r. 1939, kdy Bojovský potok stoupl až přes 2 m a způsobil značné škody. V r. 1940 za tuhých mrazů v březnu na Vltavě ledy způsobily pohromu hlavně ve Střeheměích a částečně i v Dobli. Zde byla katastrofa zažehnána. Voda si uvolnila průchod mostním otvorem na pravém břehu u Skochovic a proto odchod ledu v Střeheměích byl klidný. — Toho roku byly tak tuhé mrazy, že ještě v červnu se pod kameny objevil led, ač předtím byly parné dny. Ledu používal hostinský „na zámečku" ke své chladírně.

Přírodní pohromy.

V létě ožívá osada přílivem letních hostů. Po ukončení přehrady vzniká u řeky koupaliště, které sem láká i četné automobilisty. Ožívá fotbalové hřiště v odpoledních hodinách maminkami s kočárky, později fotbalisty a sportovci. Ožívají tenisová hřiště v luhu i nad pískovnou a osada žije životem rekreačního místa. Na podzim opět ruch ustupuje a nastává období klidu.

Letní sezona.

Hrozba fašismu.

Od r. 1934 s nástupem Hitlera k moci v sousedním Německu se počíná hrozba fašismu a válečné nebezpečí pro celou Evropu. R. 1937 se Němci zmocňují sousedního Rakouska a vyhlašují další územní požadavky. Jak zvaní „sudetští" Němci v našem pohraničí pod vedením Konráda Henleina se stotožňují s plány Ad. Hitlera na odtržení pohraničí od Československé republiky. V září 1937 umírá prezident republiky T.G. Masaryk. Za jeho nástupce Ed. Beneše politická krise vrcholí. Němci organizují na hranicích Kovaté stráže, nacistická vojska se na jaře 1938 soustřeďují u našich hranic. Odpovědí je všeobecná mobilizace v ČSR. Hitler stahuje svá vojska, ale provokace Němců v ČSR. neustávají. Roztou i jejich požadavky a nabývají formy ultimata. Hitler ve své řeči hrozí válkou. Je vyhlášena druhá mobilizace. Pod prvním nárazem fašismu krouží se však naše spojenecké smlouvy se západními zeměmi, na prvém místě s Francií. Dochází k t.zv. „mnichovské zradě", kde Francie s Anglií projevily souhlas s Hitlerovými územními požadavky na ČSR. K Hitlerovi se připojují se svými územními nároky fašistické Maďarsko a Polsko. Sovětský svaz nesouhlasil s mnichovskou dohodou a vytrval ve spojenectví s ČSR. Přesto naše vláda kapitulovala. Prezident Beneš emigroval do ciziny. V čelo vlády postaven Hácha (prezident) a Syrový (předseda.) Nová vláda byla pouze vykonavatelkou vůle německých fašistů. Rozpustila politické strany a likvidovala všechny demokratické vymoženosti, těžce vybojované dělnictvem a pokrokovou inteligencí. Zastavila řadu časopisů, rozpustila spolky a organizace, uzavřela pokroková divadla. Mnoho lidí bylo předčasně dáno do důchodu, vlastním přáním znemožněna vydělečná činnost.

Území státu bylo zmenšeno o 1/3 (100 000 km²) Z pohraničí se stěhovali zbědovaní čeští obyvatelé a vyprávěli o řádění Němců. Při všech záručkách za nové hranice státu, jež podepsali representanti

Státi mnichovské dohody bylo zřejmo všem, že němečtí fašisté se nespokojí s ústupky československé vlády. Hranice nebyly zajištěny, vojenské vedení zklamalo a nikdo nevěřil Hitlerovým slibům, jež byly denně porušovány. Ony přinášely nové a nové neblahé události.

V této dusné atmosféře persekuce, zmatku a nejistoty mnoho našich občanů přešlo hranice a přes Polsko prchali do Francie a Anglie. Věřili, že tyto státy budou nuceny postavit se proti Německu v jeho dalších požadavcích a že dojde k válce, v níž budou moci bojovat proti společnému nepříteli. – Vedení KSČ přistupovalo k řešení otázky odboje plánovitě a se vší odpovědností k lidu, obohaceno zkušenostmi z ilegální práce strany. Bylo rozhodnuto, kdo z vedoucích soudruhů opustí republiku, aby pracoval v SSR a kteří soudruzi zůstanou zde, budou vydávat ilegální časopisy, tisknout a rozšiřovat letáky, organizovat sabotážní akce a připravovat lid na porážku fašismu a převzetí moci. Tak také pracovali při největší persekuci a obětech i po příchodu Němců.

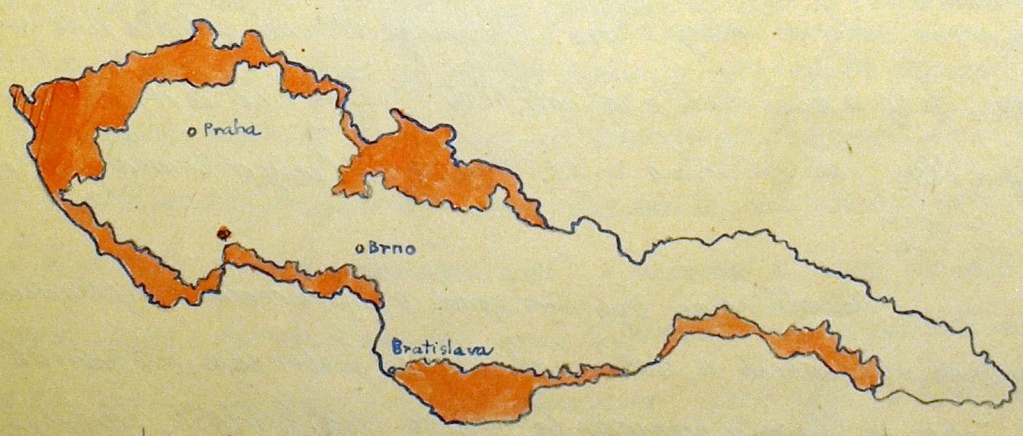

Mapa okupovaného území